

BÖLGESEL ARAŞTIRMA RAPORLARI SERİSİ

KONYA KARAMAN İLÇELERİ SOSYAL GELİŞMİŞLİK ENDEKSİ

Yayın No:

2

Mevlana
Kalkınma Ajansı
Development Agency

2011

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	2
2. METODOLOJİ	3
3. TEMEL BİLEŞENLER ANALİZİ TEKNİĞİNİN UYGULANMASI.....	6
4. TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ İLÇELERİ SOSYAL GELİŞİM ENDEKSİ	8
5. SONUÇ	26
6. EK- İLÇELERİN SOSYAL GÖSTERGELERİ.....	27

1. GİRİŞ

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA), 5449 Sayılı Kanuna istinaden 22 Kasım 2008 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 2008/14306 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan 8 Kalkınma Ajansından biridir. Konya ve Karaman illerinden oluşan TR52 Düzey2 Bölgesi'ni kapsayan MEVKA, kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma planı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak amacını güden, kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur. Bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması amacıyla hazırlanacak olan stratejik plan ve geliştirilecek olan politikalarda bölgelerin gelişmişlik düzeylerinin çeşitli değişkenler yardımıyla ölçülmesi ve periyodik olarak karşılaştırılabilmesi büyük önem arz etmektedir. Bölgeler arasındaki gelişmişlik farklılıklarının en aza indirgenmesi için nitel çalışmaların yanında sayısal analizlere de ihtiyaç duyulmaktadır.

Çalışmanın amacı TR52 Düzey2 Bölgesi (Bölge) ilçelerinin sosyal gelişmişlik endekslerini *elde edilebilen verilerle* oluşturarak soyut bir kavram olan gelişmişlik kavramını yıllar içinde izlemeye olanak sağlayacak şekilde analitik düzlemde incelemektir.

Konya'da 3'ü merkez olmak üzere 31 ilçe ve Karaman'da 1'i merkez olmak üzere 6 ilçe bulunmaktadır. Çalışmadan kullanılan bölgedeki 37 ilçeye ait eğitim verileri il milli eğitim müdürlüklerinden, demografik veriler TÜİK ve il valiliklerinden, sağlık verileri ise il sağlık müdürlüklerinden alınmıştır.

2. METODOLOJİ¹

Çalışmadaki verilerin analizi için, analiz konusu değişkenler arasında görülen istatistiksel ilişkilerin, bir ya da birkaç temel faktörün etkisi sonucunda meydana geldiği varsayımı üzerine kurulmuş çok değişkenli istatistiksel bir teknik olan temel bileşenler analizi (principal component analysis) tekniği kullanılmıştır.

Temel bileşenler analizi orijinal p değişkenin varyans yapısını daha az sayıda ve bu değişkenlerin doğrusal bileşenleri olan yeni değişkenlerle ifade etme yöntemidir. Temel bileşenler analizi aralarında korelasyon bulunan p sayıda değişkenin açıkladığı yapıyı, aralarında korelasyon bulunmayan ve sayıca orijinal değişken sayısından daha az sayıda ($p > k$) orijinal değişkenlerin doğrusal bileşenleri olan değişkenlerle ifade etmeye olanak sağlar.

Orijinal ölçüm değerlerinin, değişim aralıklarının ve ölçü birimlerinin çok farklı olduğu durumlarda, değişken sayısının birim sayısından çok fazla olduğu ($n < p$) vb. durumlarda korelasyon ya da kovaryans matrisini nonsingular hale getirmek için vergi indirgemesi yapmak ve ana bileşen skorları hesaplamak için de temel bileşenler analizi kullanılmaktadır.

Temel bileşenler analizi çok sayıda ve farklı boyuttaki bilgi setinin kapsadığı ortak ve temel anlamı veya bilgi özünü açığa çıkarabilme, görebilme ve tanımlayabilmeyi sağlar.

Temel bileşenler analizi ile bir taraftan değişkenlere uygulamacının isteğine bağlı olabilecek ağırlıklar verilmesinden kurtulunurken, diğer taraftan birbiriyle etkileşim içinde olan çok sayıda değişkenden, bu değişkenlerin bileşkeleri olarak ortaya çıkan daha az sayıda yeni değişkenler ya da faktörler (temel bileşenler) oluşturulmaktadır. Uygulamalarda birkaç temel bileşen, toplam değişkenliğin %80'inden büyük bir oranını açıklayabiliyorsa, bu bileşenler büyük bir bilgi kaybına neden olmaksızın orijinal p değişkenin yerini alabilir. Sosyal içerikli araştırmalarda bu oran daha düşüktür.

Ayrıca, değeri 1'den küçük olan özdeğerlere karşılık gelen temel bileşenler, istatistiksel olarak önemsiz bilgi taşıdıklarından değerlendirme dışı bırakılmaktadır.

¹ Metodoloji başlığı içi İlçelerin Sosyo-Ekonomik Görünümü Araştırması(DPT,2004) ve Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi-2 (Prof.Dr. Kazım ÖZDAMAR,2002) çalışmalarından yararlanılmıştır.

İstatistiki açıdan hiçbir bilgi kaybına neden olmaksızın elde edilen temel bileşenler, aynı zamanda birbirinden *bağımsız*dırlar. Böylece değişkenler arası bağımlılık yapısı da ortadan kaldırılmaktadır.

Bağımsızlık yapısı içinde değişkenler *objektif kıstaslara* göre ağırlıklar alabilmektedir.

Aşağıdaki şekilde çalışmada kullanılan verilerin analiz edilmesinde izlenen yol özetle verilmiştir:

Çalışmada Kullanılan Değişkenler

Yıl	Değişken	Kaynak	Birim
DEMOGRAFİK			
2010	Toplam nüfus	TÜİK	Kişi
2010	Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	TÜİK	Yüzde
2010	Nüfus yoğunluğu	TÜİK	Kişi
2010	Nüfus artış hızı	TÜİK	Binde
2010	Boşanma oranı	TÜİK	Yüzde
2008	Toplam yaş bağımlılık oranı	TÜİK	Yüzde
2011	Faal dernek sayısı	Konya Valiliği Karaman Valiliği	Adet
EĞİTİM			
2010	Okuma yazma bilmeme oranı	TÜİK	Yüzde
2010	6+Kadın okuma yazma bilme oranı	TÜİK	Yüzde
2010	Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	TÜİK	Yüzde
2010	Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü Karaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Kişi
2010	İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü Karaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Kişi
2010	Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü Karaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Kişi
SAĞLIK			
2009	Kaba doğum hızı	Konya İl Sağlık Müdürlüğü Karaman İl Sağlık Müdürlüğü	Binde
2009	Bebek ölüm hızı	Konya İl Sağlık Müdürlüğü Karaman İl Sağlık Müdürlüğü	Binde
2009	Ana ölüm hızı	Konya İl Sağlık Müdürlüğü Karaman İl Sağlık Müdürlüğü	Yüz binde
2009	Ölü doğum hızı	Konya İl Sağlık Müdürlüğü Karaman İl Sağlık Müdürlüğü	Binde

3. TEMEL BİLEŞENLER ANALİZİ TEKNİĞİNİN UYGULANMASI

Temel bileşenler	Özdeğer(Varyans)	Varyansı açıklama oranı	Varyansı kümülatif açıklama oranı
1	7,281	42,829	42,829
2	2,033	11,96	54,789
3	1,8	10,586	65,375
4	1,455	8,559	73,934
5	1,054	6,198	80,132
6	0,751	4,42	84,551
7	0,63	3,704	88,255
8	0,508	2,987	91,242
9	0,365	2,149	93,391
10	0,306	1,799	95,19
11	0,259	1,525	96,714
12	0,236	1,391	98,105
13	0,16	0,94	99,045
14	0,085	0,503	99,548
15	0,042	0,244	99,792
16	0,025	0,15	99,942
17	0,01	0,058	100

Çalışmada 6'sı eğitim, 7'si demografik ve 4'ü sağlık hakkında olmak üzere toplam 17 değişken kullanılmıştır. Verilerin analizinde 5 temel bileşenin özdeğeri 1'in üstünde çıkmıştır. 1'den küçük olan özdeğerlere karşılık gelen temel bileşenler, istatistiksel olarak önemsiz bilgi taşıdıklarından değerlendirme dışı bırakılmaktadır. Bu anlamda 5 temel bileşenin varyansları 1 'den büyük çıkmıştır. 5 temel bileşen toplam varyansın %80,132'sini açıklayabilmektedir. Temel bileşenler içinde %42,829'luk varyans açıklama oranı ile 1. temel bileşen toplam değişkenliği *en çok* açıklayan değişken olmuştur.

Temel Bileşen	1	2	3	4	5
1	1	0	0	0	0
2	0	1	0	0	0
3	0	0	1	0	0
4	0	0	0	1	0
5	0	0	0	0	1

Kovaryans matrisinde temel bileşenler arasındaki ilişkinin sıfır olduğu görülmektedir. Bu sayede birbirleriyle ilişkili olan 17 değişken, birbirinden bağımsız 5 temel bileşene indirgenmiştir.

Değişken

1. Temel Bileşen Yükleri

Okuma yazma bilmeme oranı	-,092
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	,079
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	,119
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	,056
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	,121
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	,116
Toplam nüfus	,129
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	,101
Nüfus yoğunluğu	,120
Nüfus artış hızı	,075
Boşanma oranı	,037
Toplam yaş bağımlılık oranı	-,071
Faal dernek sayısı	,128
Kaba doğum hızı	,066
Bebek ölüm hızı	,020
Ana ölüm hızı	,049
Ölü doğum hızı	,001

Değişkenlerin 1. temel bileşendeki yükleri yukarıdaki tabloda verilmiştir. Okuma yazma bilmeme oranı ve toplam yaş bağımlılık oranı gelişmişliği negatif yönde etkileyen 2 değişken olmuştur.

4. TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ İLÇELERİ SOSYAL GELİŞİMİŞLİK ENDEKSİ

MEVKA tarafından Bölgenin ilk stratejik planı olma özelliği taşıyan TR52 Düzey 2 Bölgesi 2010-2013 yılı Bölge Planı (Plan) hazırlanmıştır. MEVKA tarafından 2014 yılı ve sonrası dönemi kapsayacak olan 2. bölge planı için de bir referans noktası ve altlık oluşturması planlanan Sosyal Gelişmişlik Endeksi çalışması her yıl hazırlanacak, bu sayede ilçelerin sosyal anlamda gelişmişlikleri yıllar bazında incelenebilecektir. Bu bağlamda aşağıda birincisi hazırlanan çalışma kapsamında bazı kritik değişkenler endeks değerleri ile beraber karşılaştırmalı bir şekilde değerlendirilmiş ve elde edilen sonuçlar mekânsal olarak haritalanarak yorumlanmıştır.

Yapılan analiz neticesinde Bölge ilçelerinin gelişmişlik endeks değerleri aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Sıralama	İlçe	Endeks değeri	Sıralama	İlçe	Endeks değeri
1	Selçuklu	3,5421	19	Güneysınır	-0,2397
2	Meram	2,5848	20	Ermenek	-0,3132
3	Karatay	1,9017	21	Başyayla	-0,3253
4	Ereğli	1,1186	22	Yunak	-0,3280
5	Karaman	1,0789	23	Kazımkarabekir	-0,3868
6	Akşehir	0,8336	24	Emirgazi	-0,4221
7	Seydişehir	0,8011	25	Çeltik	-0,4654
8	Kulu	0,2879	26	Doğanhisar	-0,5155
9	Karapınar*	0,2794	27	Yalıhüyük	-0,5337
10	Beyşehir*	0,2794	28	Halkapınar	-0,5394
11	Cihanbeyli	0,0295	29	Akören	-0,6409
12	İlgın	0,0122	30	Bozkır	-0,6546
13	Altınekin	-0,0175	31	Hüyük	-0,7751
14	Çumra	-0,0613	32	Tuzlukçu	-0,8071
15	Sarayönü	-0,0668	33	Ayrancı	-0,8790
16	Kadınhanı	-0,1502	34	Taşkent	-0,9343
17	Sarıveliler	-0,2130	35	Derbent	-1,0361
18	Hadim	-0,2252	36	Ahırlı	-1,0458
			37	Derebucak	-1,1735

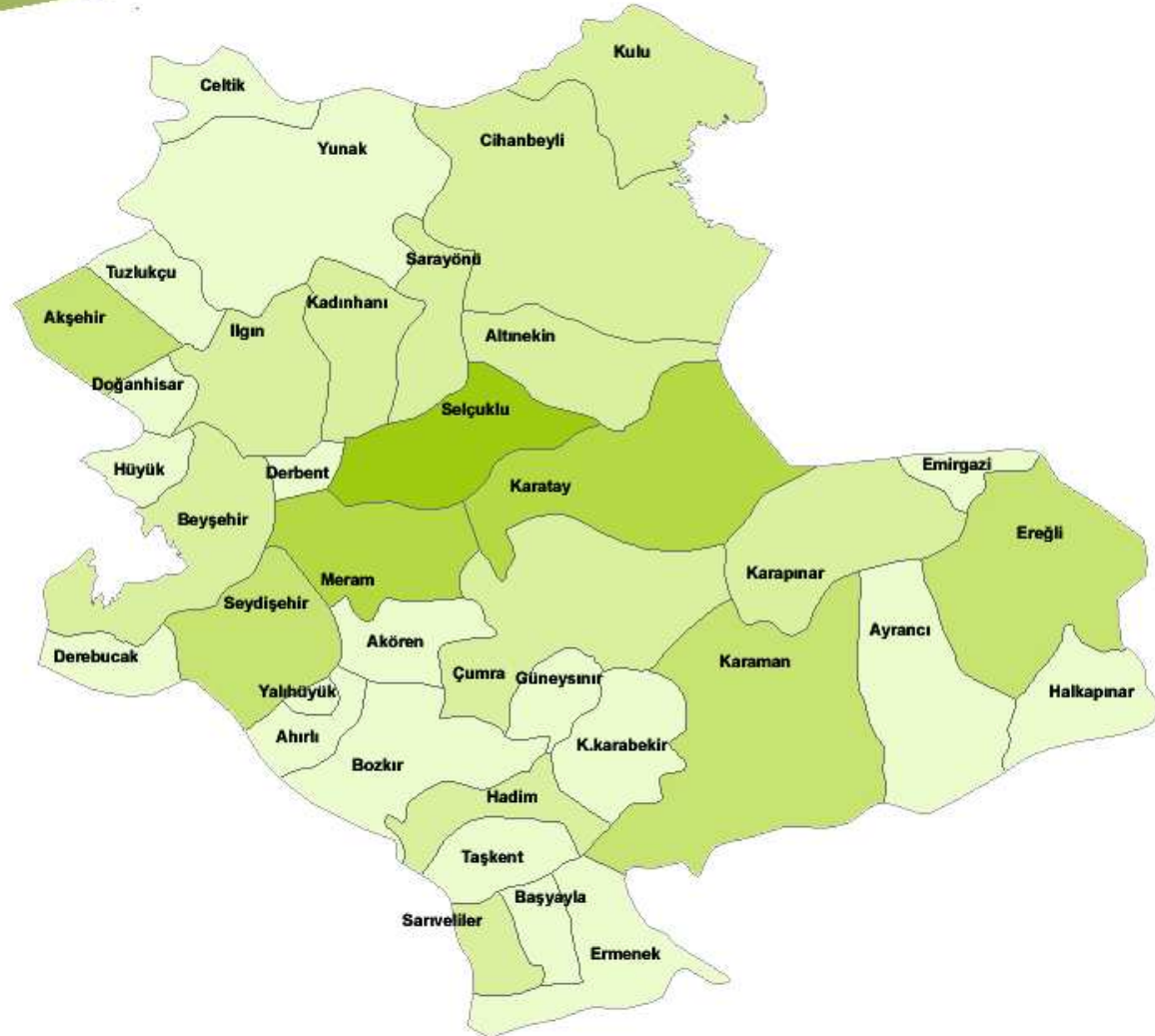
Karapınar ve Beyşehir'in gelişmişlik endeksi aynıdır.

TR 52 BÖLGESİ İLÇE SOSYAL GELİŞİMİŞLİK ENDEKSİ

ENDEKS DEĞERİ

- 1,1735 - -0,2304
- 0,2303 - 0,7127
- 0,7128 - 1,6559
- 1,6560 - 2,5990
- 2,5991 - 3,5421

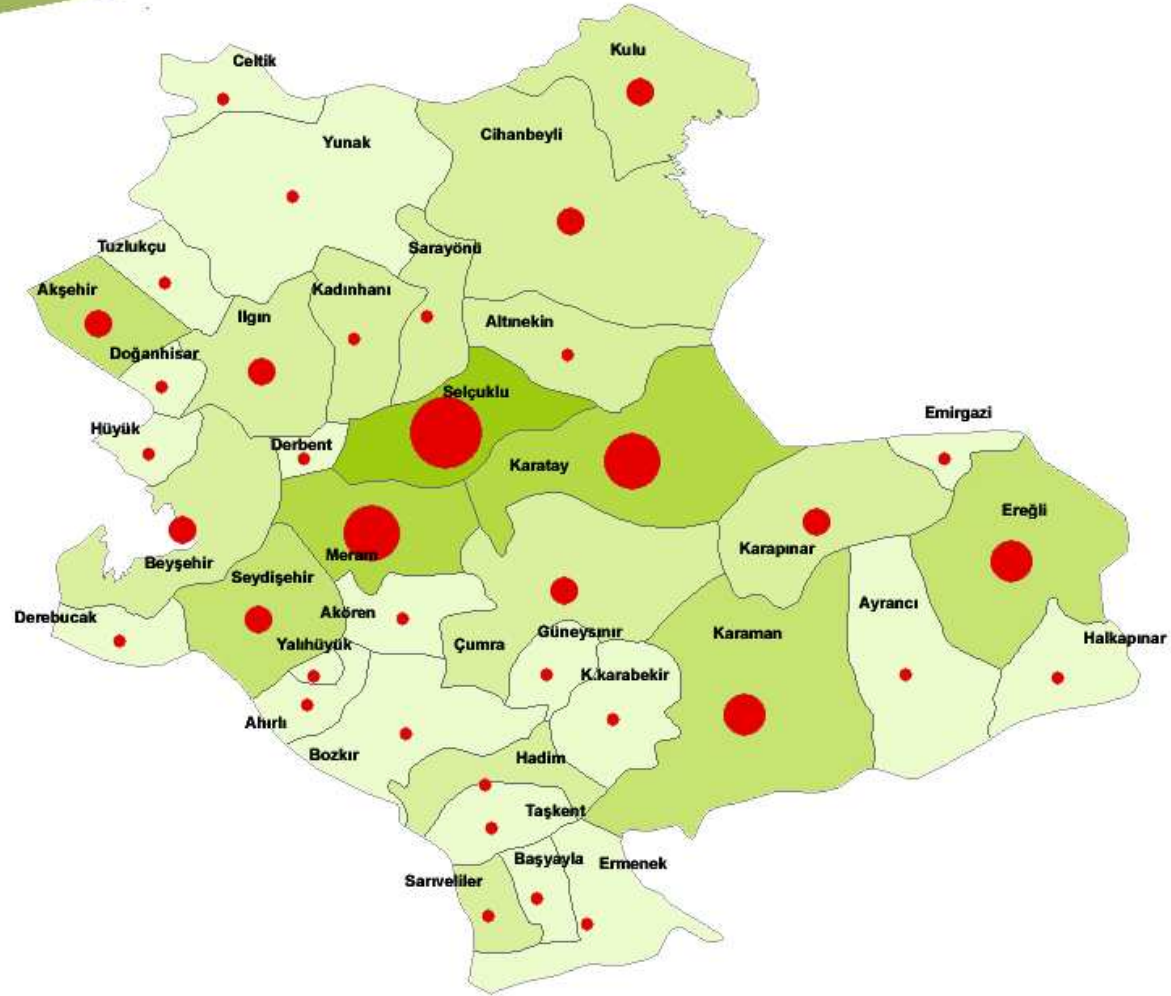
TR 52 BÖLGESİ İLÇE SOSYAL GELİŞİM ENDEKSİ

2010 İlçe Nüfusları

ENDEKS DEĞERİ

2010 İlçe Nüfusları

En Düşük		En Yüksek	
Yalıhüyük	1.731	Selçuklu	508.102
Kazımkarabekir	4.414	Meram	314.421
Başyayla	4.665	Karatay	263.071

- Haritalardaki lejanttan da anlaşılacağı üzere en gelişmiş ilçe(ler) koyu yeşil ile gösterilirken, en açık yeşil renk en az gelişmiş ilçe(ler)i göstermektedir.
- Bölgede yer alan 37 ilçe arasında sosyal gelişmişlik endeksi en yüksek olan ilçe Selçuklu'dur.
- Endeks değeri en yüksek olan ve tek başına en gelişmiş ilçe grubunda bulunan Selçuklu'nun nüfusu bölge toplam nüfusunun %22,62'sini oluşturmaktadır.
- Meram ve Karatay en gelişmiş ilçeler arasında 2. grupta yer almaktadır.
- 2. grupta yer alan ilçelerin toplam nüfusu ise Bölge nüfusunun % 25,71'ine tekabül etmektedir.
- En gelişmiş ilçeler arasında 1. ve 2. grupta yer alan ilçeler aynı zamanda Konya ilinin merkez ilçelerdir. Bu durum bize kentleşme oranının yüksek olduğu yerleşimlerde sosyal gelişmişlik endeksinin de aynı şekilde yüksek olduğunu göstermektedir.
- Nitekim Konya merkez ilçelerinin şehir nüfusunun oranları %90 'ın üzerindedir.
- Selçuklu ilçesi 508.102 olan nüfusu ile (2010, ADNKS) 41 ilin nüfusundan daha fazla nüfusa sahiptir.
- 2. grupta yer alan Meram ise 314.421 olan nüfusu ile (2010, ADNKS) 24 ilin, üçüncü en gelişmiş ilçe olan Karatay 263.071 olan nüfusu ile (2010,ADNKS) 19 ilin nüfusundan daha fazla nüfusa sahiptir.
- Ereğli, Karaman, Akşehir ve Seydişehir en gelişmiş ilçeler arasında 3. grupta yer almaktadırlar.
- 3. grupta yer alan ilçeler Bölge nüfusunun %20,72'sini oluşturmaktadır.

- Kulu, Karapınar, Beyşehir, Cihanbeyli, Ilgın, Altınekin, Çumra, Sarayönü, Kadınhanı, Sarıveliler, Hadim sosyal gelişmişlik sıralamasında 4. grupta yer alan ilçelerdir.
- 4. grupta yer alan 11 ilçe Bölge toplam nüfusunun %20,77'sini oluşturmaktadır.
- Sosyal gelişmişlik sıralamasında son grupta Güneysınır, Ermenek, Başyayla, Yunak, Kazımkarabekir, Emirgazi, Çeltik, Doğanhisar, Yalılıyük, Halkapınar, Akören, Bozkır, Hüyük, Tuzlukçu, Ayrancı, Taşkent, Derbent, Ahırlı, Derebucak ilçeleri bulunmaktadır.
- 5. grupta yer alan 19 ilçe ise Bölge nüfusunun %10,19'unu oluşturmaktadır.
- Sosyal gelişmişlik endeksine bakıldığında endeks değeri en düşük aralıkta olan 19 ilçenin aynı zamanda nüfus olarak da en düşük değer aralığına sahip olduğu göze çarpmaktadır.

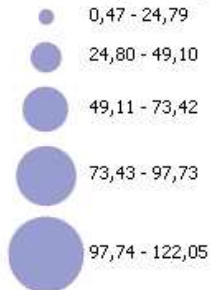
TR 52 BÖLGESİ İLÇE SOSYAL GELİŞİM ENDEKSİ

Nüfus artış hızı (binde)

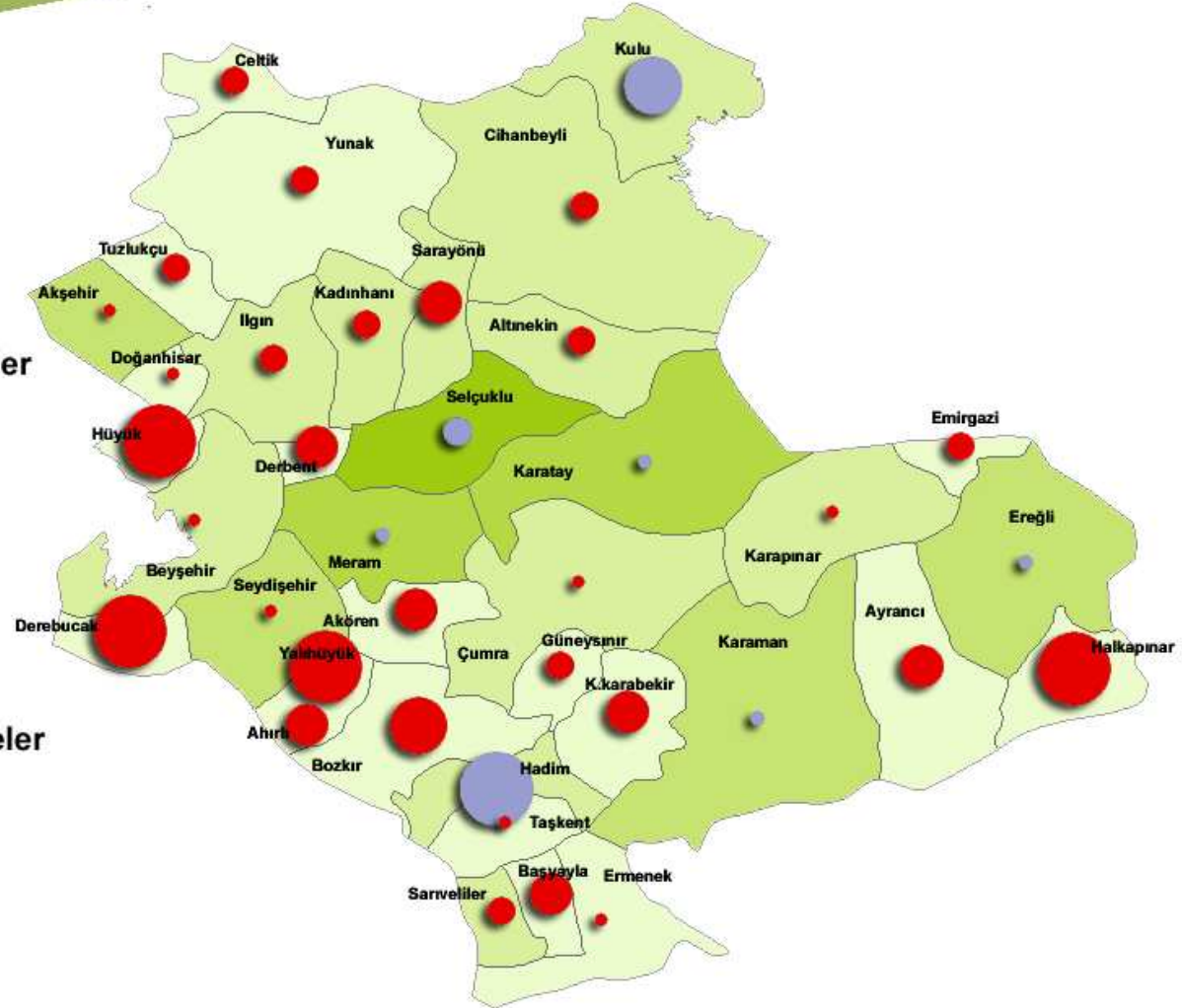
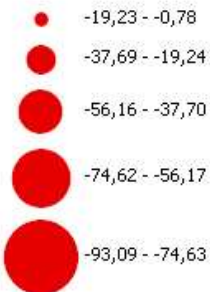
ENDEKS DEĞERİ

Nüfus artış hızı pozitif olan ilçeler

Nüfus artış hızı negatif olan ilçeler

En Düşük (%)		En Yüksek(%)	
Derebucak	-93,09	Hadim	122,05
Halkapınar	-84,57	Kulu	87,31
Yalılıyük	-83,64	Selçuklu	40,57

- *Nüfus artış hızı* iki sayım tarihi arasındaki dönemde her 1.000 nüfus için artan nüfus olarak tanımlanmaktadır.
- Nüfus artış hızını etkileyen temel faktörlerin arasında doğurganlık ve ölüm oranları, göç hareketleri, kadınların eğitim düzeyinin artması ve ekonomik bağımsızlıklarının artması, gelir düzeyi ve yaşam standartları sayılabilir.
- Nüfus artış hızının düşük olması nüfusun giderek azalmasına, yaşlı nüfusun artıp genç nüfusun artmaması ile nüfusun dinamik özelliğini kaybetmesine ve yaşlı bağımlılık oranının yükselmesi dolayısıyla aktif nüfusun bakmakla yükümlü olduğu kişi sayısının artmasına neden olmaktadır.
- Öte yandan nüfus artış hızı yükselirken iş olanaklarının da aynı oranda artmaması sonucu işsizlik sorunu ortaya çıkabilmektedir.
- 2010 yılında Türkiye’de yıllık nüfus artış hızı %15,8, Bölgede %9,81 olarak ölçülmüştür.
- Bölgede 37 ilçeden 7’sinin nüfus artış hızı pozitif iken 30 ilçenin nüfus artış hızı negatif olmuştur.
- 2010 yılı için nüfusu en hızlı düşen ilk 3 ilçe sırasıyla Derebucak (%-93,09), Halkapınar (%-84,57) ve Yalılıyük (%-83,64)’tür.
- Öte yandan 2010 yılı için nüfusu en hızlı artan ilk 3 ilçe ise sırasıyla Hadim (%122,05), Kulu (%87,31) ve Selçuklu (%40,57)’dur.
- Hadim ilçesinin 2009’da nüfusu 14.953 iken 2010’da nüfus 16.894’e çıkmıştır. 2009’da yıllık nüfus artış hızı %-36,25 olan ilçenin 2010 yılındaki nüfus artış hızı %122,05 olmuştur.

Hadim ilçesinin 2007 yılındaki nüfusu 16.490 iken, 2010 yılında 16.984’tür. Ancak 2009’dan 2010’a artışın fazla olması ilçenin nüfus artışını tüm ilçeler arasında en yüksek seviyeye çıkartmıştır. Endekste kullanılan nüfus artış hızının yalnızca 2009-2010 yılları arasındaki artışı gösterdiği dikkate alınmalıdır.

TR 52 BÖLGESİ İLÇE SOSYAL GELİŞİMİŞLİK ENDEKSİ

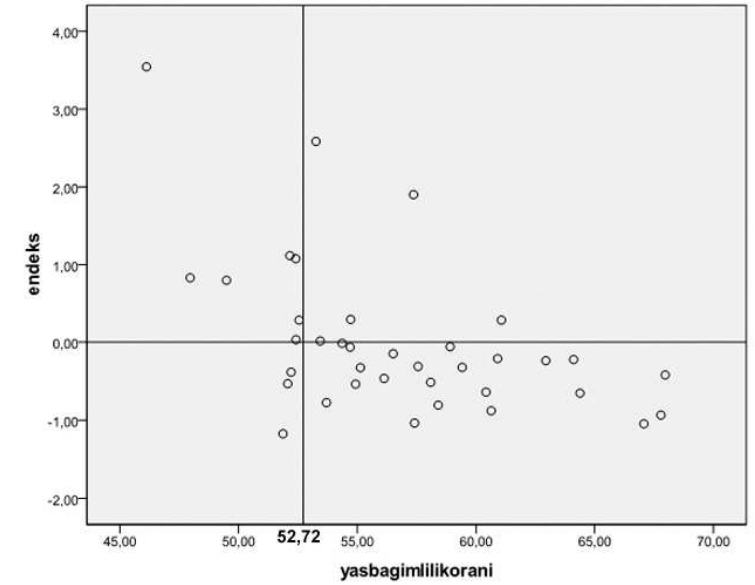
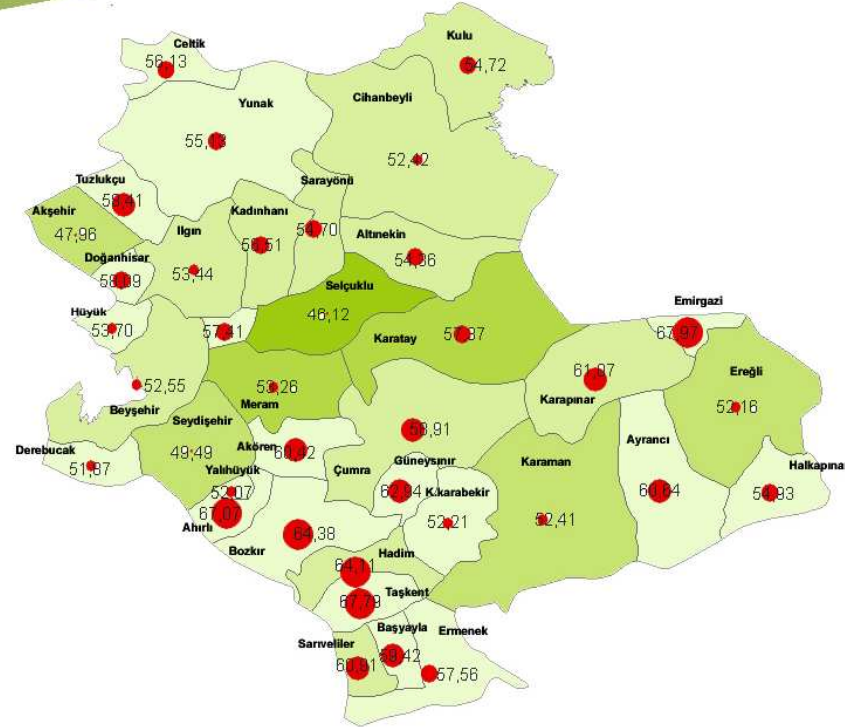
Toplam yaş bağımlılık oranı

ENDEKS DEĞERİ

- -1,1735 - -0,2304
- -0,2303 - 0,7127
- 0,7128 - 1,6559
- 1,6560 - 2,5990
- 2,5991 - 3,5421

Toplam yaş bağımlılık oranı

- 46,12 - 49,49
- 49,50 - 53,70
- 53,71 - 58,09
- 58,10 - 62,94
- 62,95 - 67,97

	En Düşük (%)		En Yüksek (%)
Selçuklu	46,12	Emirgazi	67,97
Akşehir	47,96	Taşkent	67,79
Seydişehir	49,49	Ahırlı	67,07

- Toplam yaş bağımlılık oranı 15-64 yaş arasındaki aktif nüfusun 0-14 ve 65 yaş üstü nüfusa oranının yüz ile çarpımıdır. Diğer bir değişle aktif nüfusun bakmakla yükümlü olduğu kişi sayısını göstermektedir. Buna göre; yaş bağımlılık oranının yüksek olması o yerleşim yerindeki ekonomik bağımlılığın yüksek olduğunu gösteren değişkenlerden birisidir.
- Bir bölgede bağımlılık oranının yüksek olması kalkınmanın gerçekleşmesine olumsuz etki eden faktörlerdendir.
- Nüfusun yaşlanması, toplam yaş bağımlılık oranlarını arttırmakta ve kamu harcamaları üzerinde baskı oluşturmaktadır.
- Ayrıca bu oranın yüksek olması yeni nesillerin üzerindeki vergi yükünü ağırlaştırmaktadır.
- Türkiye'nin yaş bağımlılık oranı %49,51 iken, Bölgede bu oran %52,72'dir.
- Bölgede Selçuklu(%46,12), Akşehir (%47,96) ve Seydişehir (%49,49) ilçeleri dışındaki tüm ilçelerin yaş bağımlılık oranı Türkiye değerinin üzerindedir. Bu Konya ve Karaman'daki bölgesel gelişme politikaları belirlenirken dikkate alınması gereken bir husustur.
- Bağımlılık değeri en yüksek olan ilk 3 ilçe ise sırasıyla Emirgazi(%67,97), Taşkent (%67,79)ve Ahırlı(%67,07)'dir.
- Analizden çıkan diğer ilginç bir sonuç ise sosyal gelişmişlik endeksi en düşük ilçe olan Derebucak'ta toplam yaş bağımlılık oranı %51,87 ile en düşük seviyelerde yer almasıdır.
- Aktif nüfusun görece yoğun olduğu gözlenen Derebucak'ta gelişmişlik düzeyini düşüren faktörler daha çok yaşlı nüfusun eğitim düzeyinin düşük olmasından kaynaklanmaktadır. Öyle ki ilçede okuma yazma bilmeme oranı bölge ortalamasına göre oldukça yüksek, kadın okuma yazma oranının ise aksine bölge ortalamasının çok altındadır.

- İlçede okuma yazma bilmeyen nüfusun oranı %12,08'dir. Okuma yazma bilmeyen nüfusun %78'i kadınlardan oluşmaktadır.
- Okuma yazma bilmeyen kadınların yaş dağılımına bakıldığında 65+ kadınlar okuma yazma bilmeyen kadınlar arasında %65'lik bir paya sahiptir.

TR 52 BÖLGESİ İLÇE SOSYAL GELİŞİM ENDEKSİ

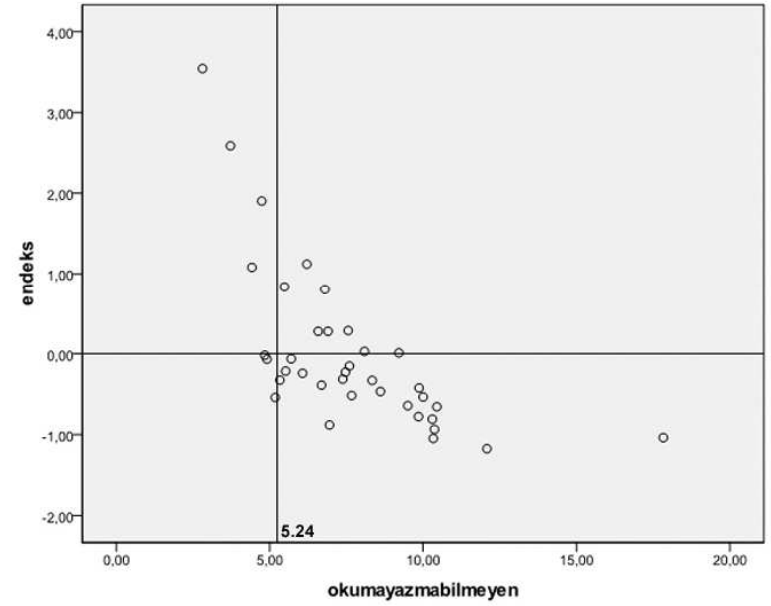
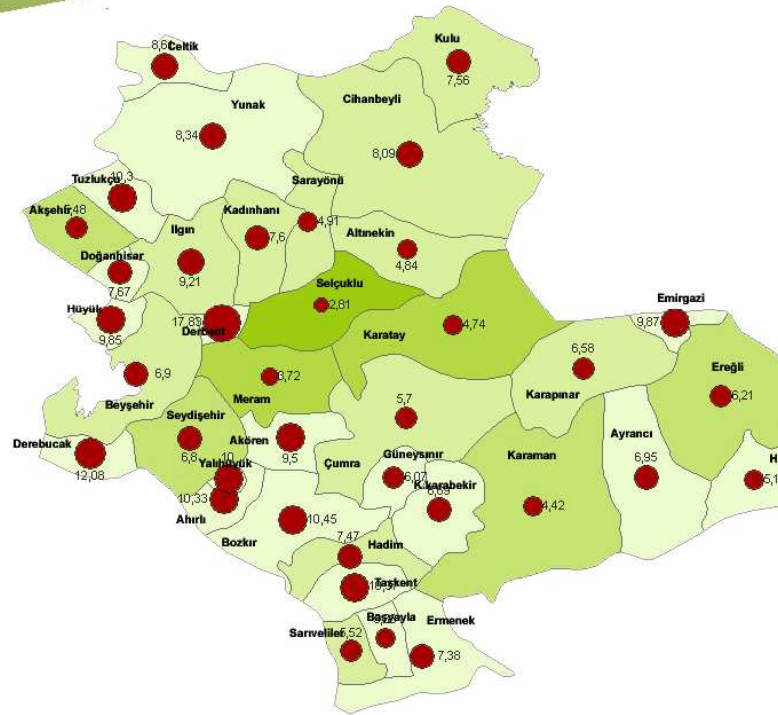
Okuma yazma bilmeyen(%)

ENDEKS DEĞERİ

- -1,1735 - -0,2304
- -0,2303 - 0,7127
- 0,7128 - 1,6559
- 1,6560 - 2,5990
- 2,5991 - 3,5421

Okuma yazma bilmeyen(%)

- 1
- 5
- 10

TR 52 BÖLGESİ İLÇE SOSYAL GELİŞİM ENDEKSİ

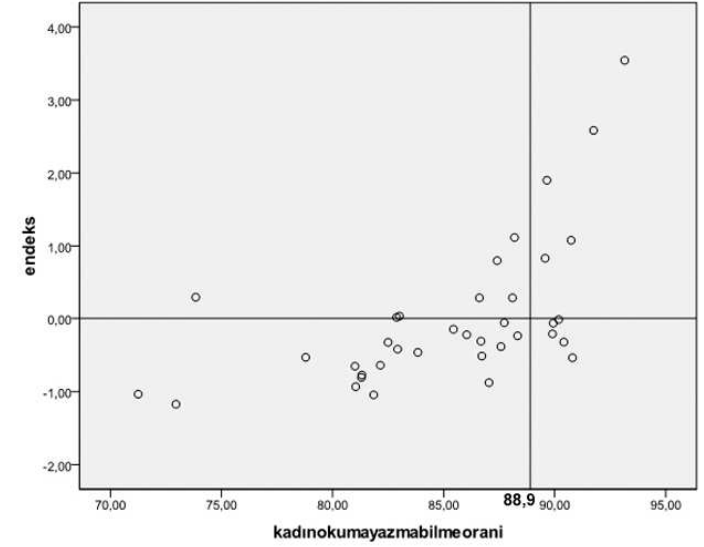
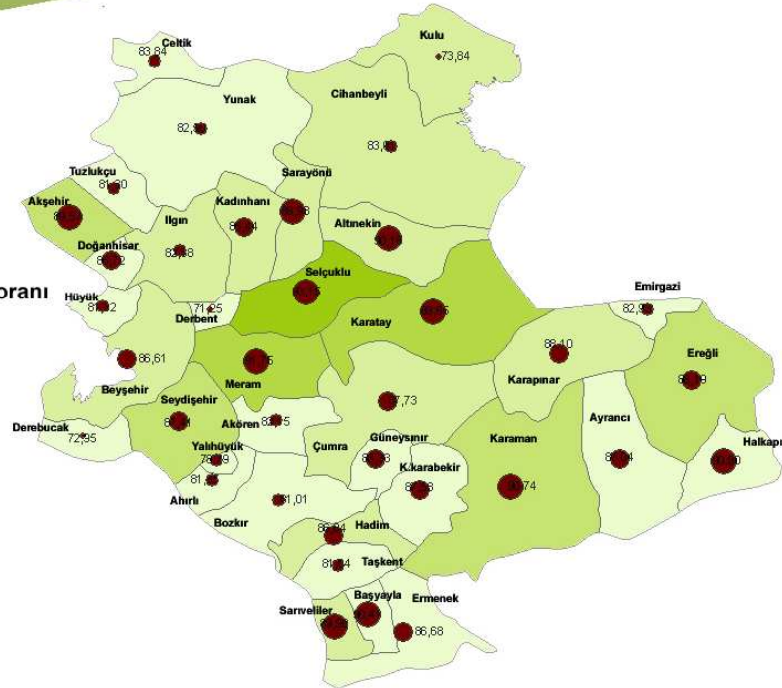
Kadın okuma yazma bilme oranı

ENDEKS DEĞERİ

- -1,1735 - -0,2304
- -0,2303 - 0,7127
- 0,7128 - 1,6559
- 1,6560 - 2,5990
- 2,5991 - 3,5421

6+ kadın okuma yazma bilme oranı

- ♦ 71,25 - 73,84
- 73,85 - 83,84
- 83,85 - 88,33
- 88,34 - 93,15

Okuma yazma bilmeme oranı			
En Düşük (%)		En Yüksek (%)	
Selçuklu	2,81	Derbent	17,83
Meram	3,72	Derebucak	12,08
Karaman	4,42	Bozkır	10,45

- Türkiye’de okuma yazma bilmeyen nüfusun oranı %5,78 iken bu oran Bölge için %5,24’tür.
- Bölgedeki 37 ilçenin okuma yazma bilmeyen yüzdesine bakıldığında en düşük orana sahip ilçeler merkez ilçeler olarak karşımıza çıkmaktadır. Buna göre okuma yazma bilmeme oranı en düşük olan ilk 3 ilçe sırasıyla Selçuklu(%2,81), Meram (%3,72) ve Karaman (%4,42)’dir.
- Yukarıdaki grafiklerden de görüleceği üzere sosyal gelişme ile okuma yazma bilme oranı ile doğru orantılı olarak artmaktadır.
- Okuma yazma bilmeyen yüzdesi en yüksek olan ilk 3 ilçe ise sırasıyla Derbent(%17,83), Derebucak (%12,08)ve Bozkır(%10,45)’dir.

Kadın okuma yazma bilme oranı			
En Düşük (%)		En Yüksek (%)	
Derbent	71,25	Selçuklu	93,15
Derebucak	72,95	Meram	91,75
Kulu	73,84	Halkapınar	90,80

- Türkiye’de kadın okuma yazma bilme oranı %86,55 iken bu oran Bölgede %88,97’dir.
- Bölgedeki 37 ilçenin kadın okuma yazma bilme oranı en düşük olan ilk 3 ilçe sırasıyla Kulu (%73,84), Derebucak (%72,95) ve Derbent(%71,25)’tir.
- Kadın okuma yazma bilme oranı en yüksek olan ilk 3 ilçe ise sırasıyla Selçuklu(%93,15), Meram (%91,75)ve Halkapınar(%90,8)’dir.
- Özellikle Halkapınar ilçesinde Karatay, Karaman, Ereğli, Akşehir gibi gelişmiş ilçelere göre kadın okuma yazma bilme yüzdesinin daha yüksek olması dikkat çekicidir.

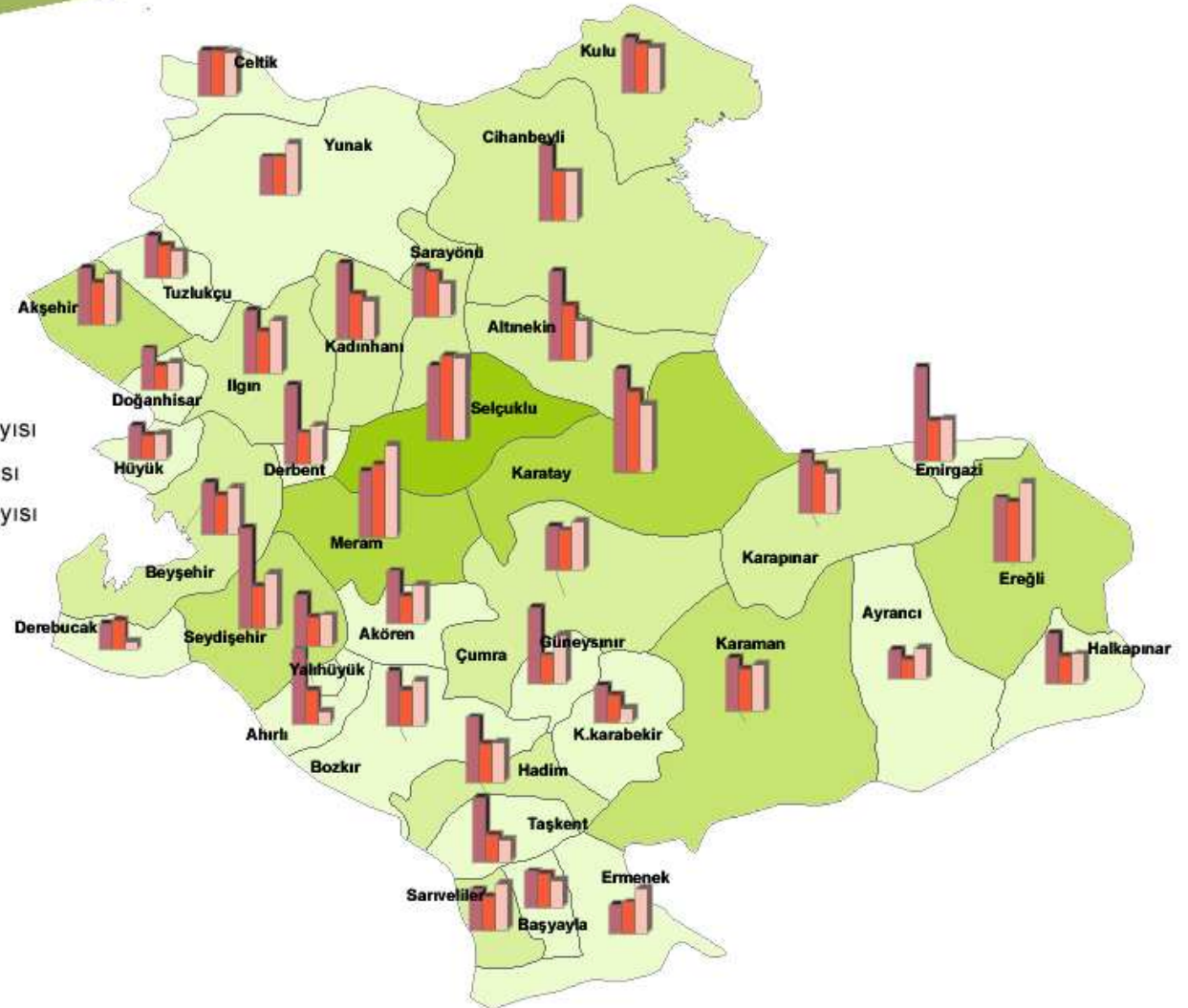
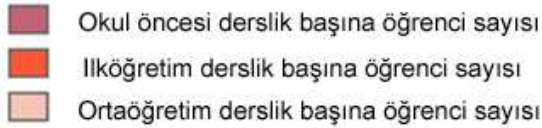
TR 52 BÖLGESİ İLÇE SOSYAL GELİŞİMİŞLİK ENDEKSİ

DERSLİK BAŞINA ÖĞRENCİ SAYISI

ENDEKS DEĞERİ

Derslik başına öğrenci sayısı

Derslik başına öğrenci sayısı; okul öncesi			
En Düşük		En Yüksek	
Derebucak	14	Karatay	55
Ayrancı	16	Seydişehir	53
Ermenek	16	Emirgazi	50

- Derslik başına düşen öğrenci sayısı öğretmenin her bir öğrenciye bireysel olarak ayırdığı zaman ile ters orantılıdır. Bu durum eğitim kalitesini doğrudan etkilediği için eğitim politikaları belirlenirken dikkate alınan önemli bir faktördür.
- Bölgede okul öncesi dönemde derslik başına öğrencinin en az olduğu ilçeler Derebucak, Ayrancı ve Ermenek iken en fazla olduğu ilçeler Karatay, Seydişehir ve Emirgazi'dir.

Derslik başına öğrenci sayısı; ilköğretim			
En Düşük		En Yüksek	
Ayrancı	11	Selçuklu	45
Doğanhisar	13	Karatay	43
Hüyük	13	Meram	39

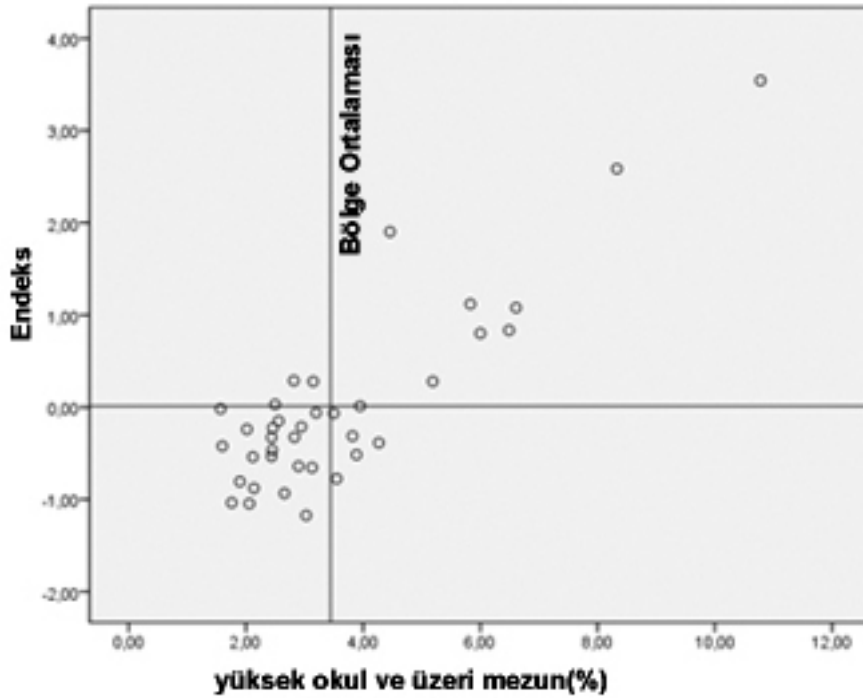
- OECD ülkelerinde ilköğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı 21,4'tür. (Education at a Glance 2009: OECD Indicators) Türkiye ise derslik başına ortalama 27,2 öğrenci ile Şili, Kore, Japonya ve İsrail'den sonra en kalabalık dersliğe sahip ülkedir.
- Bölgede ise Konya merkez ilçelerinde ilköğretim seviyesinde derslik başına düşen öğrenci sayısı oldukça yüksektir. Selçuklu'da 74.763, Karatay'da 43.207, Meram'da 48.943 ilköğretim öğrencisi bulunmaktadır. 3.938 derslikte eğitim gören Konya merkez ilçelerindeki ilköğretim öğrencilerinin daha kaliteli eğitim alabilmeleri için derslik sayısının artırılması gerekmektedir.

Derslik başına öğrenci sayısı; ortaöğretim			
En Düşük		En Yüksek	
Derebucak	5	Meram	49
Ahırlı	7	Selçuklu	44
Kazımkarabekir	8	Ereğli	42

- Ortaöğretimde ise derslik başına düşen öğrenci sayısı OECD ülkelerinde 23,9'tür.
- İlköğretimde olduğu gibi ortaöğretimde de merkez ilçelerdeki kalabalık derslik nüfusu dikkat çekmektedir(Karatay 36 öğrenci ile derslik başına öğrenci sayısında en kalabalık 4. ilçedir). Meram'da 18.633 öğrenci 384 derslikte, Selçuklu'da 27.717 öğrenci 633 derslikte, Ereğli'de ise 8.677 öğrenci 209 derslikte öğrenim görmektedir.

- Bir diğer önemli eğitim değişkeni olan yüksekokul ve üzeri mezun² yüzdesi ile sosyal gelişmişlik arasında pozitif bir ilişki vardır. Şekilden de görüldüğü gibi gelişmişlik endeksi yüksek olan ilçelerdeki eğitim seviyesi de yüksektir.
- Bölgede yüksek okul ve üzeri mezun yüzdesi en düşük olan ilk 3 ilçe sırasıyla Derbent (%1,76), Emirgazi (%1,60) ve Altınekin(%1,57)'dir.
- Yüksek okul ve üzeri mezun yüzdesi en yüksek olan ilk 3 ilçe ise sırasıyla Selçuklu(%10,78), Meram (%8,33)ve Karaman(%6,61)'dir.

² Yüksekokul veya fakülte, yüksek lisans ve doktora mezunlarını kapsamaktadır.

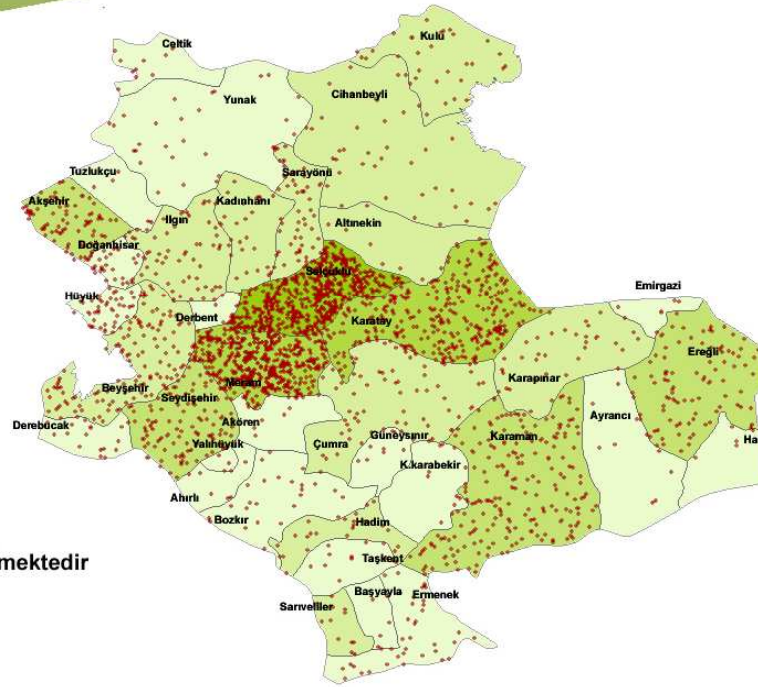

TR 52 BÖLGESİ İLÇE SOSYAL GELİŞİM ENDEKSİ

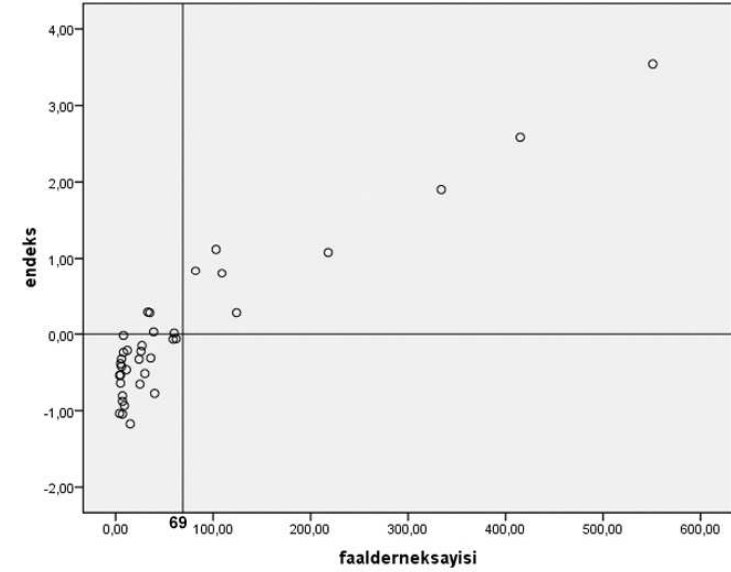
Faal dernek sayısı

ENDEKS DEĞERİ

- 1,1735 - -0,2304
- 0,2303 - 0,7127
- 0,7128 - 1,6559
- 1,6560 - 2,5990
- 2,5991 - 3,5421

Her nokta bir derneği temsil etmektedir

En Düşük		En Yüksek	
Derbent	4	Selçuklu	551
Halkapınar	4	Meram	415
Akören	5	Karatay	334

- Kazanç paylaşma dışında, kanunlarla yasaklanmamış belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere, en az yedi gerçek veya tüzel kişinin, bilgi ve çalışmalarını sürekli olarak birleştirmek suretiyle oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kişi topluluklarını ifade eden dernek sivil toplumun gücünü gösteren bir olgudur.
- Ülkemizde Emniyet Genel Müdürlüğü sorumluluğunda olan dernek ve vakıflar 2003 yılından sonra yapılan yasa değişikliği ile valiliklere geçmiştir. 2000 yılında ülkedeki dernek sayısı 61. 0000 civarında iken 2010 yılında bu sayı 88.000 civarlarına yaklaşmıştır.
- Gelişmiş ülkelerde dernekleşme oranı dikkat çekicidir. Fransa ve Almanya'da her 40 kişiye 1 dernek düşerken, Amerika'da her 15 kişiye 1 dernek düşmektedir. Ülkemizde ise 840 kişiye 1 dernek düşmektedir.³
- Türkiye'de olduğu gibi Bölgede de dernekleşme oranı, bölgenin gelişmişliği ve şehir nüfuslarıyla doğru orantılı olarak karşımıza çıkmaktadır.
- Bölgede dernek başına ortalama 880 kişi düşmektedir.
- Bölge içinde faal dernek sayılarının yoğunlaştığı ilçelere baktığımızda karşımıza yine Konya kent merkezindeki Selçuklu, Meram ve Karatay ilçeleri çıkmaktadır.
- Bölgedeki 37 ilçede ortalama faal dernek sayısı 69'dur. 8 ilçede bu ortalamanın üzerinde dernek faal olarak etkinliklerine devam etmektedir. Bu ilçeler sırasıyla; Selçuklu, Meram, Karatay, Karaman, Beyşehir, Seydişehir, Ereğli ve Akşehir'dir.
- Sosyal gelişmişlik endeksi düşük olan ilçelerde faal dernek sayılarının da düşük olduğu görülmektedir.

³ T.C. İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı internet sitesinden alınmıştır.

5. SONUÇ

- Çalışma TR52 Düzey2 Bölgesi ilçelerinin sosyal yapılarının sayısal değerlerle karşılaştırılabilir şekilde ifade edilmesi için hazırlanmıştır. İlki hazırlanan çalışmanın periyodik olarak her yıl yapılması ve bu sayede ilçelerin sosyal anlamda gelişmişliklerinin yıllar bazında incelenmesi planlanmaktadır.
- Demografik, eğitim ve sağlık olmak üzere 3 temel başlıkta toplamda 17 değişken kullanılmıştır. Verilerin analizinde çok değişkenli istatistiksel analiz yöntemlerinin bilinen en eski tekniklerinden biri olan Temel Bileşenler Analizi kullanılmış ve ilçeler için sosyal gelişmişlik endeksleri oluşturulmuştur.
- Okuma yazma bilmeme oranı ve toplam yaş bağımlılık oranı endeksi negatif yönde etkileyen değişkenler olmuştur.
- Sosyal gelişmişlik anlamında 5 gruba ayrılan ilçelerden yalnızca Selçuklu ilk grupta yer alabilmiştir. İkinci grupta 2, üçüncü grupta 4, dördüncü grupta 11ve beşinci grupta 19 ilçe yer almaktadır.
- Çalışmanın varılabilecek en dikkat çekici sonucu Konya merkez ilçelerinden olan Selçuklu'nun büyük bir farkla sosyal gelişmişliği en yüksek ilçe olmasıdır. Selçuklu'nun endeks değeri 3,5421 iken, onu takip eden Meram'ın endeks değeri 2,5484 olmuştur.
- En gelişmiş ilk üç ilçe Konya merkez ilçeleri olmuştur. Konya'nın bir ilçesi olan Ereğli'nin sosyal gelişmişlik endeksinin Karaman'ın merkez ilçesinden yüksek olması dikkat çekicidir. Bölgedeki ilçeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması için gelişmişliğin önünde engel teşkil eden faktörlerle ilgili önlemlerin alınması gerekmektedir.

6. EK- İLÇELERİN SOSYAL GÖSTERGELERİ

1. SELÇUKLU

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	2,81
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	93,15
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	10,78
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	40
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	45
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	44
Toplam nüfus	508102
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	97,49
Nüfus yoğunluğu	278
Nüfus artış hızı	40,57
Boşanma oranı	2,43
Toplam yaş bağımlılık oranı	46,12
Faal dernek sayısı	551
Kaba doğum hızı	18,51
Bebek ölüm hızı	13,18
Ana ölüm hızı	10,63
Ölü doğum hızı	8,29

2. MERAM

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	3,72
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	91,75
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	8,33
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	35
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	39
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	49
Toplam nüfus	314421
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	94,83
Nüfus yoğunluğu	189
Nüfus artış hızı	16,50
Boşanma oranı	2,31
Toplam yaş bağımlılık oranı	53,26
Faal dernek sayısı	415
Kaba doğum hızı	18,96
Bebek ölüm hızı	11,07
Ana ölüm hızı	33,56
Ölü doğum hızı	7,05

3. KARATAY

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	4,74
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	89,65
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	4,46
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	55
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	43
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	36
Toplam nüfus	263071
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	92,18
Nüfus yoğunluğu	101
Nüfus artış hızı	20,86
Boşanma oranı	2,04
Toplam yaş bağımlılık oranı	57,37
Faal dernek sayısı	334
Kaba doğum hızı	21,48
Bebek ölüm hızı	15,75
Ana ölüm hızı	17,69
Ölü doğum hızı	9,55

4. EREĞLİ

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	6,21
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	88,19
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	5,83
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	34
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	32
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	42
Toplam nüfus	135071
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	70,82
Nüfus yoğunluğu	53
Nüfus artış hızı	0,47
Boşanma oranı	2,85
Toplam yaş bağımlılık oranı	52,16
Faal dernek sayısı	103
Kaba doğum hızı	15,78
Bebek ölüm hızı	13,61
Ana ölüm hızı	46,93
Ölü doğum hızı	5,63

5. KARAMAN

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	4,42
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	90,74
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	6,61
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	29
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	23
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	25
Toplam nüfus	170240
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	79,41
Nüfus yoğunluğu	46
Nüfus artış hızı	12,96
Boşanma oranı	2,92
Toplam yaş bağımlılık oranı	52,41
Faal dernek sayısı	218
Kaba doğum hızı	15,6
Bebek ölüm hızı	13,46
Ana ölüm hızı	37,38
Ölü doğum hızı	12,34

6. AKŞEHİR

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	5,48
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	89,57
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	6,49
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	30
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	22
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	27
Toplam nüfus	95791
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	64,35
Nüfus yoğunluğu	126
Nüfus artış hızı	-1,02
Boşanma oranı	2,55
Toplam yaş bağımlılık oranı	47,96
Faal dernek sayısı	82
Kaba doğum hızı	13,49
Bebek ölüm hızı	14,71
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	14,71

7. SEYDİŞEHİR

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	6,80
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	87,41
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	6,00
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	53
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	22
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	29
Toplam nüfus	64294
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	62,00
Nüfus yoğunluğu	51
Nüfus artış hızı	-0,78
Boşanma oranı	1,57
Toplam yaş bağımlılık oranı	49,49
Faal dernek sayısı	109
Kaba doğum hızı	15,15
Bebek ölüm hızı	10,27
Ana ölüm hızı	102,67
Ölü doğum hızı	5,13

8. KULU

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	7,56
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	73,84
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	2,82
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	29
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	26
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	24
Toplam nüfus	55582
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	40,06
Nüfus yoğunluğu	38
Nüfus artış hızı	87,31
Boşanma oranı	4,47
Toplam yaş bağımlılık oranı	54,72
Faal dernek sayısı	33
Kaba doğum hızı	14,95
Bebek ölüm hızı	14,44
Ana ölüm hızı	120,34
Ölü doğum hızı	2,41

9. KARAPINAR

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	6,58
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	88,10
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	3,15
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	32
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	26
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	22
Toplam nüfus	47751
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	66,98
Nüfus yoğunluğu	23
Nüfus artış hızı	-10,54
Boşanma oranı	1,30
Toplam yaş bağımlılık oranı	61,07
Faal dernek sayısı	35
Kaba doğum hızı	20,98
Bebek ölüm hızı	9,98
Ana ölüm hızı	99,8
Ölü doğum hızı	7,98

10. BEYŞEHİR

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	6,90
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	86,61
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	5,19
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	28
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	21
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	25
Toplam nüfus	70397
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	48,15
Nüfus yoğunluğu	43
Nüfus artış hızı	-2,44
Boşanma oranı	1,58
Toplam yaş bağımlılık oranı	52,55
Faal dernek sayısı	124
Kaba doğum hızı	15,23
Bebek ölüm hızı	10,26
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	7,46

11. CİHANBEYLİ

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	8,09
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	83,01
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	2,50
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	40
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	26
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	26
Toplam nüfus	60917
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	25,85
Nüfus yoğunluğu	16
Nüfus artış hızı	-30,35
Boşanma oranı	4,06
Toplam yaş bağımlılık oranı	52,42
Faal dernek sayısı	39
Kaba doğum hızı	17,22
Bebek ölüm hızı	16,21
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	8,58

12. ILGIN

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	9,21
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	82,88
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	3,95
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	33
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	22
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	28
Toplam nüfus	59088
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	53,28
Nüfus yoğunluğu	35
Nüfus artış hızı	-25,32
Boşanma oranı	1,70
Toplam yaş bağımlılık oranı	53,44
Faal dernek sayısı	60
Kaba doğum hızı	14,35
Bebek ölüm hızı	9,43
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	10,61

13. ALTINEKİN

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	4,84
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	90,18
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	1,57
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	47
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	29
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	21
Toplam nüfus	14721
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	25,05
Nüfus yoğunluğu	10
Nüfus artış hızı	-29,58
Boşanma oranı	0,97
Toplam yaş bağımlılık oranı	54,36
Faal dernek sayısı	8
Kaba doğum hızı	20,04
Bebek ölüm hızı	16,95
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	10,17

14. ÇUMRA

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	5,70
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	87,73
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	3,20
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	23
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	21
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	26
Toplam nüfus	64627
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	45,86
Nüfus yoğunluğu	29
Nüfus artış hızı	-5,69
Boşanma oranı	1,57
Toplam yaş bağımlılık oranı	58,91
Faal dernek sayısı	62
Kaba doğum hızı	11,37
Bebek ölüm hızı	12,97
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	8,1

15. SARAYÖNÜ

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	4,91
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	89,93
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	3,50
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	27
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	24
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	18
Toplam nüfus	28587
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	31,83
Nüfus yoğunluğu	26
Nüfus artış hızı	-55,19
Boşanma oranı	1,68
Toplam yaş bağımlılık oranı	54,7
Faal dernek sayısı	59
Kaba doğum hızı	16,13
Bebek ölüm hızı	19,52
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	6,51

16. KADINHANI

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	7,60
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	85,44
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	2,56
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	40
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	24
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	20
Toplam nüfus	34686
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	39,29
Nüfus yoğunluğu	31
Nüfus artış hızı	-36,13
Boşanma oranı	1,30
Toplam yaş bağımlılık oranı	56,51
Faal dernek sayısı	27
Kaba doğum hızı	18,8
Bebek ölüm hızı	10,74
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	7,67

17. SARIVELİLER

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	5,52
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	89,90
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	2,95
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	22
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	18
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	25
Toplam nüfus	13286
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	43,15
Nüfus yoğunluğu	36
Nüfus artış hızı	-22,77
Boşanma oranı	1,01
Toplam yaş bağımlılık oranı	60,91
Faal dernek sayısı	12
Kaba doğum hızı	14,18
Bebek ölüm hızı	32,43
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	0

18. HADİM

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	7,47
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	86,04
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	2,46
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	35
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	21
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	22
Toplam nüfus	16894
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	19,28
Nüfus yoğunluğu	22
Nüfus artış hızı	122,05
Boşanma oranı	1,27
Toplam yaş bağımlılık oranı	64,11
Faal dernek sayısı	26
Kaba doğum hızı	14,44
Bebek ölüm hızı	8,2
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	8,2

19. GÜNEYSINIR

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	6,07
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	88,33
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	2,02
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	40
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	15
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	26
Toplam nüfus	10434
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	46,23
Nüfus yoğunluğu	32
Nüfus artış hızı	-31,32
Boşanma oranı	1,50
Toplam yaş bağımlılık oranı	62,94
Faal dernek sayısı	8
Kaba doğum hızı	16,58
Bebek ölüm hızı	28,9
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	0

20. ERMENEK

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	7,38
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	86,68
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	3,82
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	16
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	17
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	24
Toplam nüfus	30585
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	35,37
Nüfus yoğunluğu	20
Nüfus artış hızı	-10,15
Boşanma oranı	1,63
Toplam yaş bağımlılık oranı	57,56
Faal dernek sayısı	36
Kaba doğum hızı	13,01
Bebek ölüm hızı	13,95
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	11,63

21. BAŞYAYLA

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	5,33
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	90,41
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	2,83
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	19
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	18
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	14
Toplam nüfus	4665
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	53,89
Nüfus yoğunluğu	12
Nüfus artış hızı	-40,54
Boşanma oranı	1,14
Toplam yaş bağımlılık oranı	59,42
Faal dernek sayısı	6
Kaba doğum hızı	16,02
Bebek ölüm hızı	46,88
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	15,63

22. YUNAK

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	8,34
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	82,50
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	2,44
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	20
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	20
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	27
Toplam nüfus	27528
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	34,67
Nüfus yoğunluğu	9
Nüfus artış hızı	-26,56
Boşanma oranı	2,90
Toplam yaş bağımlılık oranı	55,13
Faal dernek sayısı	24
Kaba doğum hızı	16,06
Bebek ölüm hızı	9,05
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	6,79

23. KAZIMKARABEKİR

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	6,69
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	87,58
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	4,27
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	20
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	15
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	8
Toplam nüfus	4414
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	71,79
Nüfus yoğunluğu	4
Nüfus artış hızı	-43,01
Boşanma oranı	2,24
Toplam yaş bağımlılık oranı	52,21
Faal dernek sayısı	5
Kaba doğum hızı	12,97
Bebek ölüm hızı	0
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	0

24. EMİRGAZİ

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	9,87
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	82,93
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	1,60
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	50
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	22
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	23
Toplam nüfus	9689
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	52,58
Nüfus yoğunluğu	15
Nüfus artış hızı	-36,88
Boşanma oranı	1,05
Toplam yaş bağımlılık oranı	67,97
Faal dernek sayısı	6
Kaba doğum hızı	22,29
Bebek ölüm hızı	0
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	4,63

25. ÇELTİK

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	8,61
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	83,84
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	2,45
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	24
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	24
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	23
Toplam nüfus	11080
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	38,23
Nüfus yoğunluğu	20
Nüfus artış hızı	-21,08
Boşanma oranı	3,04
Toplam yaş bağımlılık oranı	56,13
Faal dernek sayısı	11
Kaba doğum hızı	2,58
Bebek ölüm hızı	23,95
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	11,98

26. DOĞANHISAR

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	7,67
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	86,72
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	3,89
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	22
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	13
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	15
Toplam nüfus	21442
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	27,43
Nüfus yoğunluğu	49
Nüfus artış hızı	-17,15
Boşanma oranı	1,56
Toplam yaş bağımlılık oranı	58,09
Faal dernek sayısı	30
Kaba doğum hızı	11,52
Bebek ölüm hızı	4,05
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	12,15

27. YALIHÜYÜK

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	10,00
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	78,79
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	2,44
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	28
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	16
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	17
Toplam nüfus	1731
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	90,70
Nüfus yoğunluğu	61
Nüfus artış hızı	-83,64
Boşanma oranı	2,39
Toplam yaş bağımlılık oranı	52,07
Faal dernek sayısı	5
Kaba doğum hızı	6,35
Bebek ölüm hızı	0
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	0

28. HALKAPINAR

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	5,18
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	90,80
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	2,12
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	27
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	15
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	16
Toplam nüfus	4827
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	32,09
Nüfus yoğunluğu	5
Nüfus artış hızı	-84,57
Boşanma oranı	2,43
Toplam yaş bağımlılık oranı	54,93
Faal dernek sayısı	4
Kaba doğum hızı	11,81
Bebek ölüm hızı	17,54
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	0

29. AKÖREN

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	9,50
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	82,15
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	2,90
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	28
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	15
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	21
Toplam nüfus	7099
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	46,11
Nüfus yoğunluğu	12
Nüfus artış hızı	-39,63
Boşanma oranı	1,50
Toplam yaş bağımlılık oranı	60,42
Faal dernek sayısı	5
Kaba doğum hızı	13,38
Bebek ölüm hızı	10,53
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	10,53

30. BOZKIR

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	10,45
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	81,01
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	3,13
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	29
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	19
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	24
Toplam nüfus	31095
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	23,58
Nüfus yoğunluğu	22
Nüfus artış hızı	-59,22
Boşanma oranı	1,65
Toplam yaş bağımlılık oranı	64,38
Faal dernek sayısı	25
Kaba doğum hızı	15,76
Bebek ölüm hızı	2,04
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	16,33

31. HÜYÜK

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	9,85
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	81,32
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	3,55
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	18
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	13
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	14
Toplam nüfus	19075
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	17,98
Nüfus yoğunluğu	43
Nüfus artış hızı	-80,11
Boşanma oranı	2,37
Toplam yaş bağımlılık oranı	53,7
Faal dernek sayısı	40
Kaba doğum hızı	10,85
Bebek ölüm hızı	14,49
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	4,83

32. TUZLUKÇU

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	10,30
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	81,30
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	1,90
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	22
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	17
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	14
Toplam nüfus	7663
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	49,65
Nüfus yoğunluğu	11
Nüfus artış hızı	-30,97
Boşanma oranı	1,62
Toplam yaş bağımlılık oranı	58,41
Faal dernek sayısı	7
Kaba doğum hızı	12,14
Bebek ölüm hızı	0
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	0

33. AYRANCI

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	6,95
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	87,04
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	2,14
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	16
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	11
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	17
Toplam nüfus	9443
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	25,57
Nüfus yoğunluğu	5
Nüfus artış hızı	-44,12
Boşanma oranı	1,92
Toplam yaş bağımlılık oranı	60,64
Faal dernek sayısı	7
Kaba doğum hızı	9,77
Bebek ölüm hızı	0
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	0

34. TAŞKENT

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	10,37
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	81,04
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	2,66
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	34
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	14
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	12
Toplam nüfus	7734
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	20,43
Nüfus yoğunluğu	13
Nüfus artış hızı	-18,57
Boşanma oranı	1,36
Toplam yaş bağımlılık oranı	67,79
Faal dernek sayısı	9
Kaba doğum hızı	14,74
Bebek ölüm hızı	17,54
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	0

35. DERBENT

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	17,83
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	71,25
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	1,76
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	42
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	17
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	21
Toplam nüfus	5262
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	52,58
Nüfus yoğunluğu	16
Nüfus artış hızı	-54,55
Boşanma oranı	1,16
Toplam yaş bağımlılık oranı	57,41
Faal dernek sayısı	4
Kaba doğum hızı	13,11
Bebek ölüm hızı	0
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	14,49

36. AHIRLI

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	10,33
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	81,85
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	2,06
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	40
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	18
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	7
Toplam nüfus	5233
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	16,64
Nüfus yoğunluğu	13
Nüfus artış hızı	-53,21
Boşanma oranı	1,43
Toplam yaş bağımlılık oranı	67,07
Faal dernek sayısı	7
Kaba doğum hızı	13,76
Bebek ölüm hızı	0
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	13,89

37. DEREBUCAK

Değişken	Değer
Okuma yazma bilmeme oranı	12,08
6+Kadın okuma yazma bilme oranı	72,95
Yüksek okul ve üzeri mezun oranı	3,03
Okul öncesi derslik başına öğrenci sayısı	14
İlköğretim derslik başına öğrenci sayısı	16
Ortaöğretim derslik başına öğrenci sayısı	5
Toplam nüfus	9953
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı	30,37
Nüfus yoğunluğu	21
Nüfus artış hızı	-93,09
Boşanma oranı	2,09
Toplam yaş bağımlılık oranı	51,87
Faal dernek sayısı	15
Kaba doğum hızı	8,84
Bebek ölüm hızı	11,36
Ana ölüm hızı	0
Ölü doğum hızı	22,73

